

دانشور

پژوهشگی

مقایسه اثربخشی آموزش هوش شخصی و بدنی بر علائم اختلال بدشکلی بدن متقارضیان عمل زیبایی بدن

نویسنده‌گان: مظفر غفاری، محمد نریمانی*، سجاد بشر پور و نادر حاجلو

گروه روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

E-mail: m_narimani@uma.ac.ir

* نویسنده مسئول: محمد نریمانی

چکیده

مقدمه و هدف: هوش شخصی و بدنی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار علائم اختلال بدشکلی بدن هستند که می‌توانند نقش اساسی در کاهش عمل زیبایی بدن داشته باشند. مطالعه حاضر باهدف مقایسه اثربخشی آموزش هوش شخصی و بدنی بر علائم اختلال بدشکلی بدن متقارضیان عمل زیبایی انجام شد.

مواد و روش‌ها: روش پژوهش، آزمایشی با طرح پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری بوده است. نمونه آماری تحقیق، شامل ۴۸ نفر از متقارضیان مراجعه‌کننده به مرکز عمل زیبایی بدن شهرستان تبریز در سال ۱۳۹۵ بودند که به روش تصادفی، در سه گروه آموزش هوش شخصی، آموزش هوش بدنی و گروه کواه اختصاص داده شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه هوش شخصی مایر و همکاران، مقیاس هوش بدنی اندرسون و مقیاس اختلال بدشکلی بدن ریبعی و همکاران استفاده شد، سپس داده‌ها با استفاده از آزمون‌های تحلیل واریانس آمیخته، تعقیبی توکی و بنفوذی از طریق نرم‌افزار آماری SPSS (نسخه ۲۲) مورد تحلیل قرار گرفتند. میزان P کمتر از 0.05 معنی‌دار در نظر گرفته شد.

نتایج: آموزش‌های هوش شخصی و هوش بدنی، در کاهش علائم اختلال بدشکلی بدن متقارضیان عمل زیبایی بدن اثربخش بوده‌اند؛ اما بین اثربخشی این دو روش در بهبود علائم اختلال بدشکلی بدن و ابعاد آن، تفاوت معنی‌دار مشاهده نشد.

نتیجه‌گیری: با توجه به اثربخشی آموزش‌های هوش شخصی و هوش بدنی در کاهش علائم اختلال بدشکلی بدن متقارضیان عمل زیبایی، به نظر می‌رسد آموزش‌های هوش شخصی و هوش بدنی باعث کاهش گرایش متقارضیان به عمل زیبایی شده‌اند.

واژگان کلیدی: هوش شخصی، هوش بدنی، اختلال بدشکلی بدن، متقارضیان، عمل زیبایی.

دوماهنامه علمی-پژوهشی
دانشگاه شاهد
سال بیست و پنجم-شماره ۱۳۱
آبان ۱۳۹۶

دربافت: ۱۳۹۶/۰۶/۱۱
آخرین اصلاح‌ها: ۱۳۹۶/۰۷/۲۳
پذیرش: ۱۳۹۶/۰۷/۳۰

مقدمه

زیبایی، تصویر بدنی منفی از خوددارند و این اختلال بدشکلی سبب گرایش بهسی و جراحی زیبایی می‌شود (۷). برخی نیز به این نتیجه رسیدند که اختلال بدشکلی بدنی و تصویر بدنی منفی در افراد متقاضی عمل زیبایی شیوع بیشتری نسبت به افراد عادی دارد (۸). متقاضیان معمولاً برای غلبه بر اضطراب، احساس حسادت و تصویر بدنی منفی خود، به جراحی زیبایی روی می‌آورند تا به نوعی از واقعیت فرار کنند (۹).

عوامل مختلفی در کاهش علائم اختلال بدشکلی بدن متقاضیان عمل زیبایی نقش دارند که از این عوامل می‌توان از هوش شخصی (Personal Intelligence) نام برد. گاردنر اعتقاد داشت که هوش شخصی دو نوع است که عبارت هستند از هوش درون شخصی و هوش بین شخصی (۱۰). هوش شخصی، توانایی استدلال در مورد شخصیت و اطلاعات مرتبط با شخصیت و استفاده از این اطلاعات برای هدایت رفتارهای فرد، به طور کلی هدایت زندگی تعریف شده است (۱۱). رابطه هوش شخصی با اختلال خودشیفتگی، ضداجتماعی، بدشکلی بدن، اضطراب اجتماعی و مرزی منفی و معنی دار است (۱۲). نتایج ضریب همبستگی چند متغیری به روش Enter نشان داد که متغیر خوددلسوزی و مؤلفه‌های حس انسجام و هوش شخصی در تبیین افسردگی پس از زایمان مادران ($R^2 = .39/6$) سهم دارند (۱۳). اثر مستقیم هوش شخصی بر میزان نگرانی و اضطراب دانشجویان معنی دار است (۱۴). دانش آموزان توانمند به هوش شخصی نسبت به سایر دانش آموزان، از مهارت‌های سازگاری بیشتری برخوردار بودند و اضطراب اجتماعی پایینی داشتند (۱۵). آموزش هوش شخصی باعث افزایش مهارت بین فردی و کاهش اضطراب اجتماعی معلمان اسکاتلندي شد (۱۶). اثر مستقیم و غیرمستقیم هوش شخصی بر میزان صفات مرزی دانشجویان معنی دار به دست آمد (۱۷). آموزش هوش شخصی

بدن یک هستی زیست‌شناسی و روان‌شناسی صرف نیست. بلکه پدیده‌ای است که به صورت اجتماعی ساخته و پرداخته می‌شود (۱). تمایز افلاطون بین روح و بدن، دو گانه‌گرایی دکارتی ذهن و بدن (ذهن موضوع علوم انسانی و بدن موضوع علوم طبیعی)، تأکید بر ارزش‌ها و هنجارها باعث شده است که دو حوزه مستقل برای مطالعه بدن به وجود آید؛ به عبارت دیگر، بعد جسمانی به‌وسیله علوم زیستی و پزشکی و بعد روانی و مسائل مربوط به آن در رشته‌های علوم انسانی، موردن بررسی قرار گیرد (۲). با شروع تغییرات اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کلیدی در اواخر قرن بیستم، فناوری‌های جدید (ژن درمانی، مداخله پزشکی در بدن)، رشد فرهنگ مصرف‌گرایی در جوامع صنعتی مدرن، حرکت از مدرنیته به‌سی و مدرنیته متأخر، باعث توجه بیشتر به بدن و رفتارهای مرتبط با آن در جامعه مصرفی مدرن شده است. یکی از این رفتارها که در اغلب جوامع به تناسب مشاهده می‌شود جراحی زیبایی است (۳). جراحی زیبایی یکی از آخرین دستاوردهای بشر برای خلق زیبایی است که برای تغییر دادن ظاهر بدن، در غیاب بیماری، آسیب و جراحت یا بدشکلی‌های مادرزادی و ارشی است (۴)، به طور کلی منظور از جراحی زیبایی، جراحی‌هایی است که بدون ضرورت طبی خاص و صرفاً به منظور زیبایی انجام می‌شوند (۵). تحقیق‌های مختلف نشان می‌دهند که اصلاح و تغییر بدن با اهداف مختلفی انجام می‌شود و عوامل گوناگونی افراد را به‌سی و چنین رفتارهایی سوق می‌دهد که یکی از این عوامل، اختلال بدشکلی بدن است. مفهوم بدشکلی، دارای دو بعد است، سرمایه‌ی تصویر بدنی و ارزیابی تصویر بدنی. سرمایه‌ی تصویر بدنی به مقدار اهمیت رفتاری و شناختی که مردم به بدن و ظاهرشان می‌دهند، مربوط می‌شود و ارزیابی تصویر بدنی به درجه خشنودی یا ناخشنودی از بدن و ظاهر افراد مربوط است (۶). پژوهش‌ها نشان دادند که افراد متقاضی جراحی

با بازنگری ادبیات پژوهشی خارج از کشور و نظریه‌های موجود در این زمینه و سایر منابع، می‌توان چنین استدلال کرد که آموزش‌های هوش شخصی و بدنی در کاهش میزان علائم بدشکلی بدن متقاضیان عمل زیبایی مؤثر می‌باشند. از آنجایی که در سال‌های اخیر انجام جراحی زیبایی در بین افراد افزایش یافته است، به طوری که بررسی‌ها نشان می‌دهد در سال ۲۰۱۳ در ایالات متحده در حدود ۱۱ میلیون جراحی زیبایی تهاجمی و غیرتهاجمی انجام شده است که این رقم ۶/۵ درصد بیشتر از سال ۲۰۱۲ است (۲۶)، همچنین هزینه‌های گزاف آن و تقاضای سالانه بیش از ۲۵ تا ۳۰ هزار زن ایرانی برای جراحی زیبایی جای تأمل دارد (۲۷) که در فرایند درمان استفاده از نتایج تحقیقات، امکان درمان مطلوب، ارزان و بدون استفاده عمل جراحی برای متقاضیان عمل زیبایی و سایر افراد را فراهم می‌سازد. گذشته از این، در داخل و خارج کشور تحقیق روشی راجع به موضوع حاضر صورت نگرفته است و اجرای چنین طرح‌ها، می‌تواند باعث تقویت دانش روانشناسی و روانشناسی پزشکی باشد؛ بنابراین پژوهش حاضر باهدف بررسی و مقایسه اثربخشی آموزش هوش شخصی و بدنی بر میزان علائم بدشکلی بدن متقاضیان عمل زیبایی بدن انجام شد.

مواد و روش‌ها

روش این پژوهش آزمایشی گسترش‌بافته و از نوع پیش آزمون و پس آزمون چندگروهی بوده که شمای ترسیمی آن به صورت زیر است:

گروه آزمایش اول	R	T۱	X۱ (آموزش هوش شخصی)	T۲	T۳
گروه آزمایش دوم	R	T۱	X۲ (آموزش هوش بدنی)	T۲	T۳
گروه سوم (کنترل)	R	T۱	-	T۲	T۳

منظور از T۱ پیش آزمون، T۲ پس آزمون و T۳ آزمون پیگیری است.

گرفته شده بود. در مطالعه حاضر، دو روش درمانی - آموزشی هوش شخصی و هوش بدنی برای گروه‌های آزمایش یک و دو در شهرستان تبریز و به زبان فارسی اعمال شد که شرح این روش‌ها در زیر آمده است:

اختلال بدشکلی بدن بیماران را کاهش می‌دهد (۱۸). عامل بعدی که می‌تواند در کاهش اختلال بدشکلی بدن متقاضیان عمل زیبایی بدن نقش داشته باشد، هوش بدنی است. هوش بدنی یعنی اینکه تا چه حد در مورد بدن خود آگاهی داریم، چقدر در مورد بدن خود دانش داریم، و برای بدن خود واقعاً چه کارهایی را انجام می‌دهیم (۱۹). هوش بدنی هم می‌تواند به اندازه سایر توانایی‌های ذهنی مهم باشد زیرا منجر می‌شود که به علائم و نشانه‌های جسمانی خود توجه کنیم، از توانمندی‌ها و محدودیت‌های جسمانی خود آگاه شویم و روش زندگی را در پیش بگیریم که در همانگ با سلامتی جسمانی باشد (۲۰). افرادی که هوش جسمانی بالاتری دارند، از پرداختن به اموری که باعث آسیب دیدن جسمشان می‌شود، پرهیز می‌کنند (۲۱). رابطه هوشیاری بدنی و هوش بدنی با بهزیستی روانی و بدنی مثبت است (۲۲). اضطراب اجتنابی، درد و خستگی در بیماران آرتروز که از هوش و هوشیاری بدنی بالایی برخوردار بودند نسبت به سایر بیماران کمتر بوده است (۲۳). اختلال بدشکلی بدن و تغذیه در افراد توانمند به هوش بدنی کمتر از سایر افراد است (۲۴). آموزش هوش بدنی، شناخت و آگاهی فرد را نسبت به ویژگی‌های مثبت بدن خود افزایش می‌دهد همین عامل هم باعث می‌شود که ارزیابی منفی فرد نسبت به بدن خویش به ارزیابی مثبت تبدیل شود و از بدن خود رضایت داشته باشد (۲۵).

در این پژوهش روش‌های درمانی در دو سطح آموزش هوش شخصی و هوش بدنی و عدم آموزش (گروه کنترل) به عنوان متغیر مستقل فعال و متغیر اختلال بدشکلی بدن به عنوان متغیر واپسی در نظر

۴. جلسه چهارم: آگاهی از روزنامه جمجمه-لگن.
 ۵. جلسه پنجم: آموزش سلامت اور جینال.
 ۶. جلسه ششم: آموزش هوش احساسی.
 ۷. جلسه هفتم: آگاهی از ماتریس های عصبی.
 ۸. جلسه هشتم: آموزش آگاهی از نشانه های چهره ای.
 ۹. جلسه نهم: آموزش هوش سلوکی.

جامعه آماری پژوهش حاضر را کلیه زنانی که در مراکز تخصصی عمل زیبایی بدن شهرستان تبریز در سال ۱۳۹۵ تکمیل پرونده کرده بودند، تشکیل می‌دهند، برای گزینش اعضای نمونه، از بین ۷۰۰ پرونده (عدم ضرورت عمل زیبایی)، پرونده ۴۸ نفر به صورت تصادفی ساده انتخاب و سپس در سه گروه ۱۶ نفری (گروه آموزش هوش شخصی، هوش بدنسی و گروه کنترل) به صورت تصادفی جایگزین شدند. با توجه به آنکه در روش پژوهش آزمایشی برای هر گروه حداقل ۱۵ نفر توصیه شده است (۲۸)، در این پژوهش به دلیل احتمال افت آزمودنی‌ها (به دلایل مختلف) برای هر گروه ۱۶ نفر در نظر گرفته شد ($n=48$). ملاک‌های ورود به پژوهش شامل: داشتن سواد خواندن و نوشتمن، عدم ضرورت عمل زیبایی (با توجه به تشخیص متخصصان عمل زیبایی بدن) و داشتن تمایل همکاری با مطالعه. تنها ملاک خروج از مطالعه، انصراف فرد از ادامه همکاری، با شمجهشگ کان به ده است.

برای جمع‌آوری اطلاعات از فرم کوتاه پرسشنامه هوش شخصی مایر و همکاران، مقیاس هوش بدنی اندرسون و پرسشنامه اختلال بدشکلی بدن ریبعی و همکاران استفاده شد.

فرم کوتاه پرسشنامه هوش شخصی: فرم کوتاه پرسشنامه هوش شخصی توسط مایر و همکاران (۲۰۱۳) طراحی شده است و ۱۲ سؤال ۴ گزینه‌ای دارد که از دو خرد مقياس تشکیل یافته است که عبارت‌اند از: الف- شکل دادن مدل‌ها، ب- راهنمای انتخاب. سؤالات پرسشنامه همانند آزمودن IQ است یعنی فرد موقعی نمره می‌گیرد که به سؤال موردنظر پاسخ صحیح داده باشد در غیر این صورت نمره نمی‌برد. برای بررسی روایی، پرسشنامه، از روایی هم‌زمان استفاده شد و به

برای گروه اول آموزش هوش شخصی در ۱۱ جلسه و هر جلسه به مدت یک الی یک ساعت و نیم آموزش داده شد. آموزش این روش با استفاده از درمان‌ها و راهبردهای هوش شخصی، توسط آموزش‌دهنده طراحی شده بود که جلسات آن به صورت زیر بوده است:

۱. جلسه‌ی اول: اجرای پیش‌آزمون، برقراری ارتباط و مفهوم‌سازی مشکل.
 ۲. جلسه دوم: آموزش و آگاهی از خصوصیات و ویژگی‌های شخصیتی بر اساس نشانه‌های صورت.
 ۳. جلسه سوم: آموزش چگونگی استفاده از درون‌گرایی.
 ۴. جلسه چهارم: آموزش و آگاهی از نحوه برچسب زدن صفات شخصیت نسبت خود و دیگران.
 ۵. جلسه پنجم: آموزش نحوه شناخت انگیزه‌ها و اهداف.
 ۶. جلسه ششم: آموزش آگاهی از افکار دفاعی.
 ۷. جلسه هفتم: آموزش آگاهی از علاقه و تمایلات شخصی خود.
 ۸. جلسه هشتم: آموزش نحوه تصمیم‌گیری در مورد خصوصیات شخصیتی خود.
 ۹. جلسه نهم: آموزش نحوه پیدا کردن جهت‌گیری زندگی رضایت‌بخش.
 ۱۰. جلسه دهم: آموزش نحوه زمانبندی اهداف زندگی خود بر اساس انتظارات جامعه.
 ۱۱. جلسه یازدهم: آموزش نحوه پیدا کردن معناداری در زندگی خود.

برای گروه دوم آموزش هوش بدنی (موسسه بین‌المللی زیستی حرکتی، ۲۰۰۶) در ۹ جلسه و هر جلسه به مدت یک الی یک ساعت و نیم آموزش داده شد:

 ۱. جلسه اول: اجرای پیش‌آزمون، برقراری ارتباط و مفهوم‌سازی مشکل.
 ۲. جلسه دوم: آموزش آگاهی از خصوصیات و عملکرد خط میانی.
 ۳. جلسه سوم: آموزش آگاهی از حرکات کل بدن

(عینیت بخشیدن به افکار مربوط بدشکلی)، باورهای مثبت و منفی فراشناختی (در مورد ظاهر) و رفتارهای ایمنی. که روایی هم زمان پرسشنامه بدشکلی بدن با مقیاس اصلاح شده وسوس افسوس فکری عملی برآون برابر با $r=0.74$ بود. در تحلیل عاملی اکتشافی، عاملهای شناسایی شده به ترتیب عبارت بودند از: راهبردهای کنترل فراشناختی، ائتلاف فکر - عمل (عینیت بخشیدن به افکار مربوط بدشکلی)، باورهای مثبت و منفی فراشناختی (در مورد ظاهر) و رفتارهای ایمنی که در مجموع ۴۸ درصد از واریانس پرسشنامه را تبیین کردند. علاوه بر این، نمرات گروه مبتلا به اختلال بدشکلی بدن در پرسشنامه به طور معنی داری بالاتر از گروه سالم بود. ضریب آلفای کرونباخ برای چهار عامل نیز بالای ۰/۷ بود (۳۱). در مطالعه حاضر، ضریب آلفای کرونباخ خرده مقیاسهای راهبردهای کنترل فراشناختی، ائتلاف فکر - عمل (عینیت بخشیدن به افکار مربوط بدشکلی)، باورهای مثبت و منفی فراشناختی (در مورد ظاهر) و رفتارهای ایمنی به ترتیب 0.73 , 0.72 , 0.7 و 0.76 به دست آمد.

در این پژوهش داده‌ها با استفاده از تحلیل واریانس آمیخته، آزمون تعقیبی توکی و بنفوونی از طریق برنامه نرم افزار SPSS^{۲۲} مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها

نمونه آماری مطالعه حاضر شامل ۴۸ نفر از خانم‌های متقارضی عمل زیبایی بدن با میانگین و انحراف معیار سنی $27 \pm 8/27$ بودند که در دامنه سنی ۱۵ الی ۵۰ سال قرار داشتند. میانگین و انحراف معیار متغیرها در جدول ۱ آمده است.

علت همبستگی $0/87$ با فرم بلند پرسشنامه، روایی هم‌زمان پرسشنامه مناسب ارزیابی شد. برای بررسی پایایی پرسشنامه از روش دونیمه سازی و باز آزمایی استفاده شد که میزان آن‌ها به ترتیب $0/84$ و $0/81$ به دست آمد؛ که نشان از مطلوب بودن پایایی پرسشنامه است (۲۹). در مطالعه نریمانی و غفاری (۱۳۹۵) برای بررسی پایایی پرسشنامه از روش بازآزمایی استفاده شد که میزان آن $0/88$ بودست آمد (۱۳).

مقیاس هوش بدنی: پرسشنامه هوش بدنی توسط اندرسون (۲۰۰۶) طراحی شده است و ۱۷ سؤال ۵ گزینه‌ای دارد که از سه خرده تشکیل شده است که عبارتنداز: الف- آگاهی از انرژی بدن، ب- آگاهی از راحتی بدن، ج- آگاهی از بدن درونی؛ که در مطالعه اندرسون (۲۰۰۶) ضریب آلفای کرونباخ خرده مقیاس‌های آگاهی از انرژی بدن، آگاهی از راحتی بدن و آگاهی از بدن درونی به ترتیب $0/77$, $0/82$ و $0/88$ به دست آمد (۱۹). همچنین پارک، کیم و لی (۲۰۱۳) ضریب آلفای کرونباخ خرده مقیاس‌های آگاهی از انرژی بدن، آگاهی از راحتی بدن و آگاهی از بدن درونی را به ترتیب $0/73$, $0/72$ و $0/74$ به دست آورده‌اند (۳۰). در مطالعه حاضر، ضریب آلفای کرونباخ خرده مقیاس‌های آگاهی از انرژی بدن، آگاهی از راحتی بدن و آگاهی از بدن درونی به ترتیب $0/75$, $0/76$ و $0/71$ به دست آمد.

پرسشنامه اختلال بدشکلی بدن: پرسشنامه اختلال بدشکلی بدن توسط ربیعی و همکاران در سال ۱۳۹۰ طراحی شده است که ۳۱ سؤال ۴ گزینه‌ای دارد که از ۴ خرده مقیاس تشکیل شده است که عبارتنداز از راهبردهای کنترل فراشناختی، ائتلاف فکر - عمل

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار علائم بدشکلی بدن و ابعاد آن در سه گروه آموزش هوش شخصی، جسمانی و کنترل به تفکیک نمرات پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری

متغیرها	گروه	پیش‌آزمون	پس‌آزمون	پیگیری
مؤلفه راهبردهای کنترل فراشناختی	آموزش هوش شخصی	۴۲/۵۶±۲/۸۵	۳۹/۳۱±۴/۳۳	۳۹/۱۲±۴/۲۴
	آموزش هوش بدنی	۴۲/۸۷±۳/۰۳	۳۸/۳۷±۳/۴۲	۳۸/۰۰±۳/۴
	کنترل	۴۲/۶۲±۲/۹۶	۴۲/۴۳±۳/۰۷	۴۲/۴۳±۴/۰۷
مؤلفه ائتلاف فکر-عمل	آموزش هوش شخصی	۲۳/۱۲±۴/۲۴	۲۱/۱۲±۴/۲۴	۲۰/۹±۴/۴۳
	آموزش هوش بدنی	۲۲/۹۳±۴/۰۲	۱۹/۹۳±۴/۰۲	۱۹/۵۶±۴/۳
	کنترل	۲۲/۲۵±۴/۴	۲۲/۰۶±۴/۳۱	۲۲/۳۷±۴/۳۹
مؤلفه باورهای مثبت و منفی فراشناختی	آموزش هوش شخصی	۱۳/۹۴±۳/۰۴	۱۰/۴۳±۴/۴۲	۱۰/۱۸±۴/۶۷
	آموزش هوش بدنی	۱۴/۱۲±۳/۲۴	۹/۵۶±۵/۱۶	۹/۲۵±۴/۴
	کنترل	۱۳/۱۸±۴/۳۸	۱۴/۱۲±۴/۸۹	۱۴/۴۳±۴/۵۳
مؤلفه رفتارهای ایمنی	آموزش هوش شخصی	۱۱/۸۱±۲/۷۶	۸/۶۲±۳/۴	۸/۳۷±۳/۵۷
	آموزش هوش بدنی	۱۱/۸۷±۲/۶۲	۸/۷۵±۳/۶۷	۸/۵۶±۳/۵۲
	کنترل	۱۱/۸۷±۲/۶۲	۱۱/۸۷±۲/۶۲	۱۲/۱۲±۲/۶۸
علائم بدشکلی بدن	آموزش هوش شخصی	۹۱/۴۳±۱۱/۰۲	۷۹/۵±۱۱/۴	۸۷/۶۲±۱۲/۰۷
	آموزش هوش بدنی	۹۱/۸۱±۱۲/۳۱	۷۶/۶۲±۱۱/۶۶	۷۵/۳۷±۱۱/۴۵
	کنترل	۸۹/۹۳±۱۳/۲۲	۹۰/۵±۱۳/۳۵	۹۱/۳۷±۱۳/۱۶

واریانس در متغیرهای وابسته دارد. به منظور آزمودن مفروضه کرویت از آزمون موچلی استفاده شد که نتایج نشان‌دهنده ناهمگونی ماتریس واریانس -کواریانس در متغیرهای پژوهش است، بنابراین از آزمون محافظه‌کارانه‌تر گرین هاووس-گیرز (Greenhouse-Geisser) استفاده شد که با هدف تعديل درجه آزادی برای تفسیر F انجام می‌شود.

جدول ۲. نتایج تحلیل واریانس مختلط به روشن گرین هاووس-گیرز

باهدف تحلیل استنباطی داده‌های پژوهش، ابتدا پیش‌فرضهای مرتبط با آمار پارامتریک و تحلیل واریانس آمیخته مورد آزمون قرار گرفت که خروجی آزمون‌های کولموگروف-اسمیرنف (Kolmogorov-Smirnov) نشان‌دهنده نرمال بودن توزیع نمرات در متغیر اختلال بدشکلی بدن و ابعاد آن است. سطوح عدم معناداری آزمون لوین (Levene's) نیز نشان از همسانی

متغیر	منع	SS	Df	MS	F	P	مجدور اتا
مؤلفه راهبردهای کنترل فراشناختی	دوره	۲۴۱/۰۱	۱/۰۹	۲۱۹/۳۱	۸۵/۲۳	۰/۰۰۰	۰/۶۵۴
	گروه*دوره	۱۱۴/۴۰	۲/۱۹	۵۲/۰۵	۲۰/۲۲	۰/۰۰۰	۰/۴۷۳
	خطا	۱۲۷/۲۵	۴۹/۴۵	۴۸۴/۶	۷۸/۲۳	۰/۰۰۰	۰/۹۱۵
مؤلفه ائتلاف فکر-عمل	دوره	۱۰۰/۰۱	۱/۲۸	۷۸/۲۳	۲۲/۱۱	۰/۰۰۰	۰/۸۵۹
	گروه*دوره	۵۶/۸۱	۲/۵۷	۱۳۶/۹۷	۴۸۴/۶	۰/۰۰۰	۰/۲۵۲
	خطا	۹/۲۳	۵۷/۸۱	۰/۱۶۱	۱۱/۳۲	۰/۰۰۰	۰/۲۷۰
مؤلفه باورهای مثبت و منفی فراشناختی	دوره	۱۸۷/۰۵	۱/۰۹	۱۷۱/۳۴	۱۵/۱۳	۰/۰۰۰	۰/۴۸۷
	گروه*دوره	۲۰۵/۴۴	۲/۱۸	۱۲۳/۳۴	۹۴/۰۹	۰/۰۰۰	۰/۳۵۱
	خطا	۵۵۶/۱۶	۴۹/۱۲	۱۲۷/۹	۴۲/۷۶	۰/۰۰۰	۰/۷۴۲
مؤلفه رفتارهای ایمنی	دوره	۱۴۶/۰۱	۱/۱۴	۱۲۷/۹	۱۲/۱۵	۰/۰۰۰	۰/۶۵
	گروه*دوره	۸۲/۹۸	۲/۲۸	۳۶/۳۴	۴۲/۷۶	۰/۰۰۰	۰/۷۴۲
	خطا	۱۵۳/۶۶	۵۱/۳۷	۰/۹۹	۱۲۹/۴	۰/۰۰۰	۰/۶۵
اختلال بدشکلی بدن	دوره	۲۶۳۲/۲۹	۱/۰۸	۲۴۲۲/۲۲	۴۱/۸۷	۰/۰۰۰	۰/۷۴۲
	گروه*دوره	۱۷۰۳/۶۶	۲/۱۷	۷۸۳/۸۵	۱۲۹/۴	۰/۰۰۰	۰/۶۵
	خطا	۹۱۵/۳۷	۴۸/۹	۱۸/۷			

آزمون تحلیل واریانس آمیخته تجزیه و تحلیل شدند که در این طرح از سه گروه (گروه آزمایش اول، دوم و

در جدول ۲ نمره‌های متقاضیان عمل زیبایی بدن در متغیر اختلال بدشکلی بدن و ابعاد آن با استفاده از

($P < 0.000$)، مؤلفه راهبردهای کنترل فراشناختی ($F = 20/22$; Partial Eta² = 0/0473)، مؤلفه ائتلاف فکر-عمل ($F = 136/97$; Partial Eta² = 0/859)، مؤلفه باورهای مثبت و منفی فراشناختی ($F = 94/09$; Partial Eta² = 0/270)، مؤلفه رفتارهای ایمنی ($F = 12/15$; Partial Eta² = 0/351) ($P < 0.000$) تفاوت معنادار وجود دارد. به منظور روشن کردن ماهیت تفاوت‌های موجود در دوره‌های مختلف، از آزمون تعقیبی بنفوذی استفاده شد که نتایج در جدول ۳ آمده است.

جدول ۳. نتایج آزمون تعقیبی بنفوذی برای مقایسه‌ی پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری اختلال بدشکلی بدن و ابعاد آن به تفکیک گروه‌های آموزش هوش شخصی، آموزش هوش بدنی و کنترل

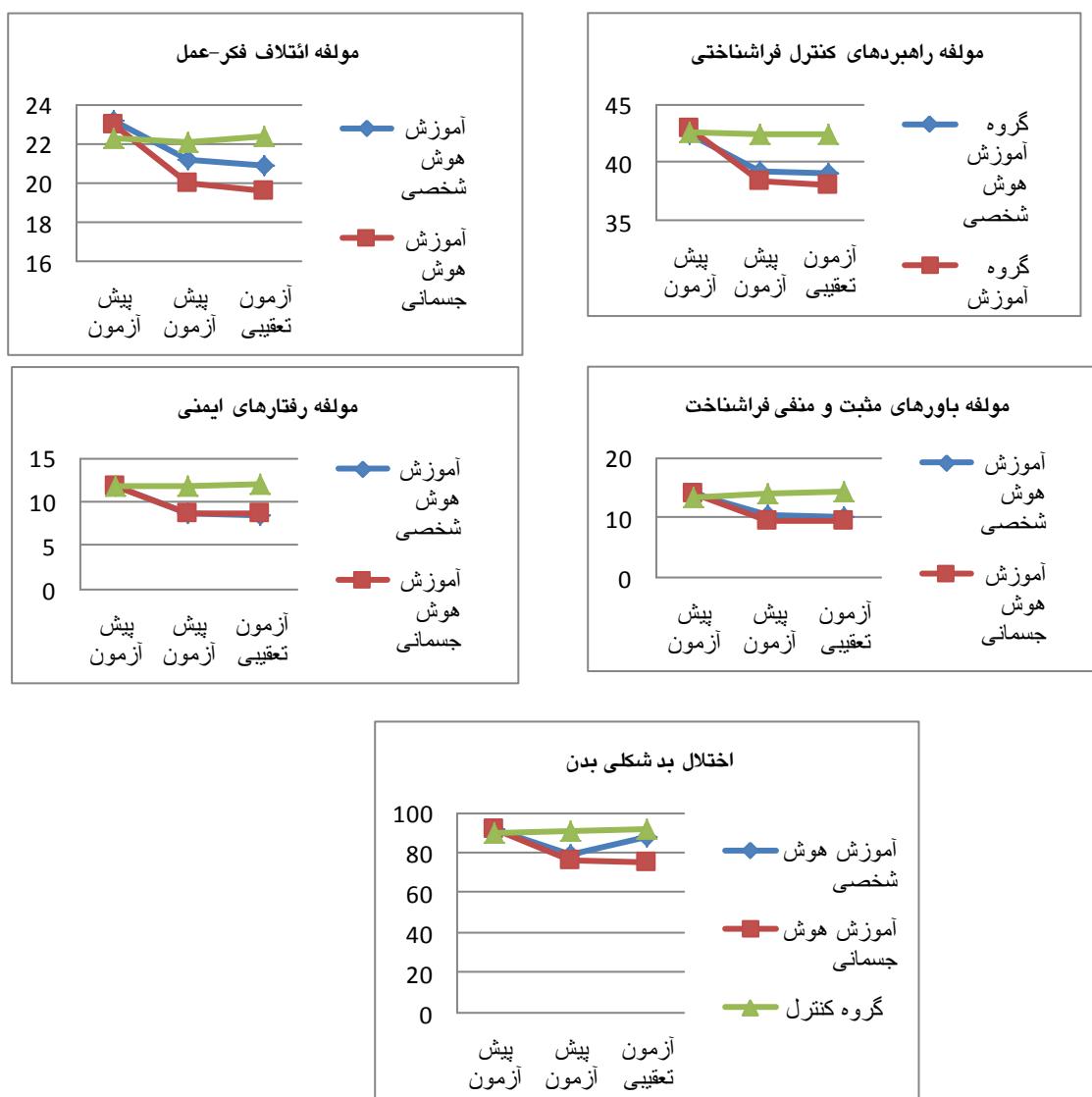
اختلاف میانگین‌های هر دوره		دوره	گروه	متغیر
پیگیری	پس‌آزمون			
۳/۴۳ **	۳/۲۵ **	پیش‌آزمون	آموزش هوش شخصی	مؤلفه راهبردهای کنترل فراشناختی
-/۱۸۸	-	پس‌آزمون		
۴/۹ **	۴/۵ **	پیش‌آزمون		
۰/۳۶	-	پس‌آزمون		
۰/۱۷	/۱۸	پیش‌آزمون		
۰/۰۹	-	پس‌آزمون		
۲/۱ **	۲/۰ **	پیش‌آزمون		
۰/۱۹	-	پس‌آزمون		
۳/۳ **	۳/۱ **	پیش‌آزمون		
۰/۳۸	-	پس‌آزمون		
۰/۱۲	+/۱۹	پیش‌آزمون	آموزش هوش بدنی	مؤلفه ائتلاف فکر-عمل
-/۳۱	-	پس‌آزمون		
۳/۷ **	۳/۵ **	پیش‌آزمون		
۰/۲۵	-	پس‌آزمون		
۴/۹ **	۴/۶ **	پیش‌آزمون		
۰/۳۱	-	پس‌آزمون	گروه کنترل	مؤلفه باورهای مثبت و منفی فراشناختی
-/۱۲	-۰/۹۳	پیش‌آزمون		
-/۳۲	-	پس‌آزمون		
۳/۴ **	۳/۱ **	پیش‌آزمون		
۰/۲۵	-	پس‌آزمون		
۳/۳ **	۳/۱۲ **	پیش‌آزمون	آموزش هوش بدنی	مؤلفه رفتارهای ایمنی
۰/۱۹	-	پس‌آزمون		
-۰/۲۵	+/۰۷	پیش‌آزمون		
۰/۰۶	-	پس‌آزمون		
۱۲/۸۱ **	۱۱/۹۳ **	پیش‌آزمون		
/۸۷۵	-	پس‌آزمون	آموزش هوش شخصی	علائم اختلال بدشکلی بدن
۱۶/۴۳ **	۱۵/۱۹ **	پیش‌آزمون		
۰/۹	-	پس‌آزمون		
-۱/۴۳	-۰/۵۶۳	پیش‌آزمون		
-۰/۸۷	-	پس‌آزمون	گروه کنترل	

* $p < 0.05$ و *** $p < 0.01$

در پس آزمون و پیگیری، میانگین اختلال بدشکلی بدن و ابعاد آن (به غیراز مؤلفه ائتلاف فکر-عمل)، در گروه‌های آزمایش نسبت به گروه کنترل به طور معنی‌دار کاهش پیداکرده است. به عبارت دیگر آموزش‌های هوش شخصی و هوش بدنی، در کاهش علائم اختلال بدشکلی بدن متقاضیان عمل زیبایی اثربخش بوده‌اند؛ اما بین اثربخشی این دو روش در بهبود علائم اختلال بدشکلی بدن و ابعاد اختلال بدشکلی بدن، تفاوت معنی‌دار مشاهده نشد. همچنین تفاوت گروه‌ها در میانگین نمرات پیش آزمون، پس آزمون و آزمون تعقیبی از طریق نمودار شماره ۱ نمایش داده شده است.

همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، میانگین پس آزمون و پیگیری اختلال بدشکلی بدن و ابعاد آن در گروه آموزش هوش شخصی و هوش بدنی نسبت به پیش آزمون کاهش یافته است؛ اما در گروه کنترل بین میانگین نمرات پیش آزمون، پس آزمون و پیگیری تفاوت معنی‌دار مشاهده نشد.

با هدف روشن کردن ماهیت تفاوت‌های موجود بین گروه‌ها، از آزمون مقایسه چندگانه توکی استفاده شد که نتایج نشان بین میانگین پیش آزمون اختلال بدشکلی بدن و ابعاد آن در سه گروه آموزش هوش شخصی، هوش بدنی و کنترل تفاوت معنی‌دار وجود ندارد؛ اما

نمودار ۱. مقایسه میانگین نمرات گروه‌های آموزش هوش شخصی، آموزش هوش بدنی و کنترل در پیش-آزمون، پس آزمون و پیگیری اختلال بدشکلی بدن و ابعاد آن

بحث و نتیجه‌گیری

تأثیر منفی می‌گذارند و باعث ایجاد خودارزیابی منفی (مثل من زیبا نیستم یا من مشکل زیبایی دارم) می‌شود. تنها حس معناداری در زندگی آن‌ها، زیبا بودن و اندام مانکن داشتن است. همین عوامل هم منجر به شکل‌گیری اختلال بدنی بدن در این افراد می‌شود؛ اما آموزش هوش شخصی در متقاضیان عمل زیبایی، باعث اصلاح نحوه خودارزیابی و خود ارزشیابی می‌شود؛ به عبارت دیگر، متقاضیان توانمند به هوش شخصی، با توجه به شناختی که از شخصیت خوددارند سعی نمی‌کنند که خودشان فقط بر اساس تصویر بدنی و ویژگی‌های بدنی ارزیابی کنند بلکه هوش شخصی توانایی جستجوی معناداری در زندگی است و باعث می‌شود که متقاضیان عمل زیبایی، معناداری را در سایر موضوعات زندگی (مثل قهرمانی در ورزش، داشتن فرزند موفق، موفقیت در شغل، سیاست، روابط بین فردی، تحصیل و ...) دنبال کنند و به دنبال عمل‌های غیرضروری بدن نباشند (۱۸)؛ که یافته مطالعه حاضر در تائید با نتایج مطالعات (۱۸-۱۲) است که نشان دادند آموزش هوش شخصی باعث اصلاح خودارزیابی در متقاضیان عمل زیبایی می‌شود و اختلال بدنی در آنان را بهبود می‌دهد.

در خصوص اثربخشی آموزش هوش بدنی بر بهبودی اختلال بدنی بدن متقاضیان عمل زیبایی می‌توان گفت که هوش بدنی، توانایی شناخت و آگاهی از خصوصیات، نقاط ضعف و قوت، خواسته‌ها و نیازهای بدن است (۱۹). آموزش هوش بدنی باعث می‌شود که متقاضیان عمل زیبایی، به علائم و نشانه‌های جسمانی خود توجه کنند، از توانمندی‌ها و محدودیت‌های جسمانی خودآگاه شوند و روش زندگی را در پیش گیرند که همان‌گ با سلامتی جسمانی‌شان باشد (۲۰)، به طورکلی توانایی هوش بدنی در متقاضیان عمل زیبایی باعث می‌گردد که: ۱- با تکیه بر نقاط قوت بدن خود برای بهبود نقاط ضعف بدن خود تلاش کنند، ۲- از نیازهای بدن خودآگاه شوند و از مسیرهای سالم، نیازهای خود را مرتفع سازند، ۳- برای بدن خودشان

پژوهش حاضر باهدف مقایسه اثربخشی آموزش هوش شخصی و هوش بدنی بر علائم اختلال بدنی بدنی می‌شود. تنها حس معناداری در زندگی آن‌ها، زیبا بودن و اندام مانکن داشتن است. همین عوامل هم منجر به شکل‌گیری اختلال بدنی بدن و ابعاد آن در متقاضیان عمل زیبایی معنادار بوده است، به عبارت دیگر میزان اختلال بدنی بدن و ابعاد آن در متقاضیان عمل زیبایی از پیش‌آزمون تا پیگیری کاهش یافته است. همچنین اثر تعامل زمان و گروه نیز بیانگر این است که بین سه گروه (آزمایش اول، دوم و کنترل) از لحاظ نمرات اختلال بدنی بدنی $F=41/87$ ؛ $F=20/22$ ؛ $F=4/73$ Partial Eta₂ = ۰/۶۵؛ $F=4/80$ ؛ $F=136/97$ ؛ $F=94/09$ Partial Eta₂ = ۰/۲۷۰؛ $F=12/15$ ؛ $F=10/000$ Partial Eta₂ = ۰/۸۵۹؛ $F=10/000$ ، مؤلفه راهبردهای کنترل فراشناختی (P) و مؤلفه رفتارهای ایمنی (P) تفاوت معنادار وجود دارد. به عبارت دیگر آموزش‌های هوش شخصی و هوش بدنی، در کاهش علائم اختلال بدنی بدن متقاضیان عمل زیبایی بدن اثربخش بوده‌اند؛ اما بین اثربخشی این دو روش در بهبود علائم اختلال بدنی بدن و ابعاد اختلال بدنی، تفاوت معنی‌دار مشاهده نشد، به عبارت دیگر هر دو مداخله به یک اندازه در بهبودی علائم اختلال بدنی بدن و ابعاد آن مؤثر بودند. بر اساس مدل شبکه تداعی (associative network model)، در خصوص اثربخشی آموزش هوش شخصی در بهبودی اختلال بدنی بدن متقاضیان عمل زیبایی می‌توان گفت که افراد متقاضی عمل زیبایی، هر اطلاعاتی را که در ذهن نگهداری، پردازش، بازیابی و یادآوری می‌کنند با تصویر بدنی‌شان پیوند تنگاتنگی دارند، به عبارت دیگر در این افراد، ویژگی‌های شخصیتی نظری کمال‌گرایی و نگرانی در خصوص تصویر بدنی؛ مثل یک صافی عمل می‌کنند و بر تمامی عملکردهای شناختی آنان نظری نظیر توجه، حافظه، تصمیم‌گیری و تفسیر،

درمانگر پیشنهاد می‌شود که از کمک درمانگر نیز استفاده شود. سوم، ازانجای که نمونه موردمطالعه خانم‌های متقاضی عمل زیبایی بدن بودند، لازم هست در تعیین یافته‌ها به متقاضیان مرد، احتیاط شود. در پژوهش حاضر به دلیل محدودیت زمانی، مرحله پیگیری ۱ ماه پس از درمان اجرا شد که فاصله نسبتاً کمی برای بررسی اثرات بلندمدت مداخله‌های درمانی است، بنابراین انجام پژوهش‌های که اثرات بلندمدت مداخله‌های مذکور را موردتوجه قرار دهنده ضروری است.

نتایج این مطالعه نشان داد که آموزش‌های هوش شخصی و هوش بدنی در کاهش نمرات اختلال بدشکلی بدن متقاضیان عمل زیبایی بدن نقش دارند و می‌توان از این متغیرها برای افزایش سلامت روانی متقاضیان استفاده کرد بر اساس یافته‌های به دست آمده، برای افزایش سلامت روانی و کاهش گرایش متقاضیان به عمل‌های زیبایی غیرضروری، لازم است کارگاه‌های آموزشی در این زمینه اجرا شود.

سپاس و قدردانی

مقاله حاضر مستخرج از رساله دکتری تخصصی رشته روانشناسی است که با حمایت مالی دانشگاه محقق اردبیلی اجراشده است محققان بر خود لازم می‌دانند از تمامی کسانی که در انجام این پژوهش همکاری داشتند، کمال تشکر و قدردانی را داشته باشند.

اهداف واقعی (نظیر بدن سالم، ورزشکاری، مقاوم و...) دنبال نمایند و از دنبال کردن اهداف غیرواقعی و کمال گرایانه (نظیر بدن مانکن داشتن) پرهیز کنند چراکه اهداف غیرواقع بینانه باعث ناکامی و درنهايت به اختلال بدشکلی منتهی می‌شود. همچنین عمل جراحی زیبایی، مانند هر جراحی دیگری اثرهای جانبی و عوارضی دارد که آمورش هوش شخصی باعث آگاهی متقاضیان از این عوارض و خطرات احتمالی می‌شود. به عبارت دیگر، متقاضیان توانند به هوش بدنی، از پرداختن به اموری که (عمل جراحی غیرضروری) باعث صدمه به بدن می‌شود، پرهیز می‌کنند (۲۱)؛ که یافته حاضر در تائید دیدگاه لوبل در سال ۲۰۱۴ است که اعتقاد داشت جسم یا بدن فرد هم می‌تواند روی روان تأثیر داشته باشد که توانند شدن افراد به توانایی هوش بدنی، باعث می‌شود که این تأثیر مثبت باشد و اختلالات روانی چون بدشکلی بدن را بهبود دهد (۳۲).

پژوهش حاضر محدودیت‌هایی نیز داشت. اول اینکه در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه استفاده شد، از این‌رو با توجه به این که پرسشنامه‌ها جنبه خودستجوی داشته‌اند ممکن است در پاسخ‌ها سوگیری وجود داشته باشد. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی از روش مصاحبه و مشاهده هم برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده شود. دوم اینکه در این مطالعه اجرای کلیه جلسات مداخله توسط یک نفر بود در مطالعات بعدی برای جلوگیری از خستگی مفرط

منابع

1. Krieger N, Smith G. Bodies Count and Body Count: Social Epidemiology and Embodying Inequality. *Epidemiologic Reviews* 2004; 26,940-41.
2. Howson A. *Embodying gender*. Sage Publications: London; 2005.
3. Gregan K. *The Sociology of the body: Mapping the Abstraction of Embodiment*. Sage Publications:London 2006.
4. Breuning EE, Oikonomou D, Singh P, Rai JK, Mendonca DA. Cosmetic surgery in the NHS: Applying local and national guidelines. *Journal of Plastic, Reconstructive & Aesthetic Surgery* 2010; 6: 1437-42.
5. Tavasoli GH, Modiri F. Women's tendency toward cosmetic surgery in Tehran. *Women's Studies* 2012; 10(1): 61-82.
6. Khosravi M, Nazari M. The study of relationship between narcissistic disorder and body dysmorphic between applicants and non-applicants for nose cosmetic surgery. *Journal of Shahrekhord University of Medical Sciences* 2015; 17 (3):30-39.
7. Gupta R, Huynh M, Lona, H. Body dimorphic Disorder. *Seminars in Cutaneous Medicine and Surgery* 2013; 32(2): 82-78.
8. Fredrick DA, LeverJJ, Letitia A. Interest in cosmetic surgery and body image: View of men and women across the lifespan. *Plastic and Reconstructive Surgery* 2007; 120(5): 1407-15.
9. Mohammadpanah A, Yousefi, R. Assessment of beliefs about appearance and inferiority feeling in cosmetic surgery candidates. *Journal of Dermatology and Cosmetic* 2011; 2 (2): 85-97.
10. Gardner H. *Frames of mind: The Theory of Multiple Intelligence*. Basic books: New York 2004.
11. Mayer JD, Caruso DR, Panter AT, SaloveyP. The growing significance of hot intelligences. *American Psychologist* 2012; 67: 502-13.
12. McCallum M, Piper W. *Psychological Mindedness: A Contemporary Understanding*. Mahwah, New Jersey: London 1997.
13. Narimani M Ghaffari M. The relationship between senses of coherence, self-compassion and personal intelligence with postpartum depression in women. *Iranian Journal of Nursing Research* 2016; 11 (1):25-33.
14. Mowliae M, Mikaeili N, Aghababaei N, Ghaffari M. The Relationships of Sense of Coherence and Self-Compassion to Worry: the Mediating Role of Personal Intelligence. *Current Psychology* 2016; 1: 1-7.
15. Diana M. Art Activity and Personal Intelligence: It's Influence to Children Adaptation Skill (Experiments at Hidayatullah Islamic School). *Asia Pacific Journal of Multidisciplinary Research* 2015; 3(4):133-139.
16. Martin M, Rippon J. Teacher induction: personal intelligence and the mentoring relationship. *Journal of In-Service Education* 2003; 29(1): 141-62.
17. Ghaffari M, Abolghasemi A. Relationship of thought-action fusion and personal intelligence with the symptoms of borderline personality disorder in students: The mediating role of affective control. *Journal of Research in Behavioral Sciences* 2016; 14(2): 80-90.
18. Mayer JD. *Personal intelligence: The power of personality and how it shape our lives*. Farrar, Straus and Giroux: New York 2015.
19. Anderson R. *Body Intelligence Scale: Defining and Measuring the Intelligence of the Body*. *Journal The Humanistic Psychologist* 2006; 34(4): 357–67.
20. Anderson R. Embodied writing: Presencing the body in somatic research, Part I, What is embodied writing. *Somatics Magazine-Journal of Mind/Body Arts and Sciences* 2002; 13(4): 40-4.
21. AndersonR. Embodied writing: Presencing the body in somatic research, Part II, Research Applications. *Somatics Magazine-Journal of Mind/Body Arts and Sciences* 2002; 14(1), 40–44.
22. Brani O, Hefferon K, Lomas T, Ivitan I & Painter J. The Impact of Body Awareness on Subjective Wellbeing: The Role of Mindfulness. *International Body Psychotherapy Journal the Art and Science of Somatic Praxis* 2014; 13(1): 95-124.
23. Loof H. Pain and fatigue fear- avoidance beliefs in relation to physical activity and body awareness in persons diagnosed with rheumatoid arthritis. Thesis of Sophiahemmet University, Stockholm, Sweden 2015.
24. Abramson EE. *Body intelligence*. McGraw-Hill: New Yurok; 2005.
25. Cardillo J. *Body intelligence: harness your body energies for your best life*. Atria Books: New Yurok 2015.
26. Dehdari T, Khanipou A, Khazir Z, Dehdari L. Predict the intention to perform cosmetic surgery on female college students based on the theory of reasoned action. *Military Caring Sciences* 2015; 1 (2):109-115.

27. Tahmasbi S, Tahmasbi Z, Yaghmaie. Factors related to cosmetic surgery based on theory of reasoned action in shahrekord students. Journal of Holistic Nursing and Midwifery 2015; 24 (4):53-61.
28. Pallant J. SPSS survival manual: a step by step guide to data analysis using spss for windows. Australia: Allen & Unwin Publication 2007.
29. Mayer JD, Panter AT & Caruso D R. Test of Personal Intelligence mini marker-12 (TOPI INI-12) (2nded): Brief Manual. Unpublished manuscript. University of New Hampshire 2013.
30. Park SG, Kim H M & Lee H S. A study on the application of a measuring instrument of the body insight: focusing on people with physical disabilities in sport for all. Korean Council Physics Multi Health Disability 2013; 56:41-58.
31. Rabiei M, Salahian A, Bahrami F, Palahang H. Construction and Standardization of the Body Dysmorphic Metacognition Questionnaire. Journal of Mazandaran University of Medical Sciences 2011; 21 (83):43-52.
32. Lobel T. Sensation: The New Science of Physical Intelligence. New York City: Brilliance Audio Publication 2014.

Comparison of the effectiveness of personal intelligence and body intelligence training on the symptoms of body dysmorphia in cosmetic surgery applicants

Mozafar Ghaffari, Mohammad Narimani*, Sajjad Basharpoor, Nader Hajlo

Department of Psychology, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran.

* Corresponding author e-mail: m_narimani@uma.ac.ir

Abstract

Background and Objective: Personal intelligence and body intelligence are the most effective factors on the symptoms of body dysmorphia and can have a basic role for the decrease of cosmetic surgery. This research was performed to compare the effectiveness of personal intelligence and body intelligence training on the symptoms of body dysmorphia in cosmetic surgery applicants.

Materials and Methods: This research was an experimental with pre-test, post-test and follow-up. Statistical sample of the present study included 48 applicants who referred to Tabriz cosmetic surgery centers in 2016. They randomly assigned to personal intelligence, body intelligence training groups and control groups. Mayer's personal intelligence, Anderson's body intelligence and Rabiei's body dysmorphic questionnaires were used for data collection. The data was analyzed by mixed ANOVA, Tukey and Bonferroni analysis with SPSS-22 software. P value less than 0.05 was considered significant.

Results: Personal intelligence and body intelligence training had significant effects to decreasing the body dysmorphia and aspect of body dysmorphia in cosmetic surgery applicants. But difference effectiveness of these interventions was not significant to treatment of the body dysmorphia and aspect of body dysmorphia in cosmetic surgery applicants.

Conclusion: According to the effectiveness of personal and body intelligence training to decreasing the body dysmorphia in the cosmetic surgery applicants, it seems that personal and body intelligence training reduces the cosmetic surgery tendency in applicants.

Keywords: Personal intelligence, Body intelligence, Body dysmorphia, Applicants, Cosmetic surgery.